

Ingrida Bertulienė
Rūta Girdzijauskienė
Algytė Merkelienė

VIEVERSYS

Muzikos vadovėlis II klasei
su kompaktine plokšte

TURINYS

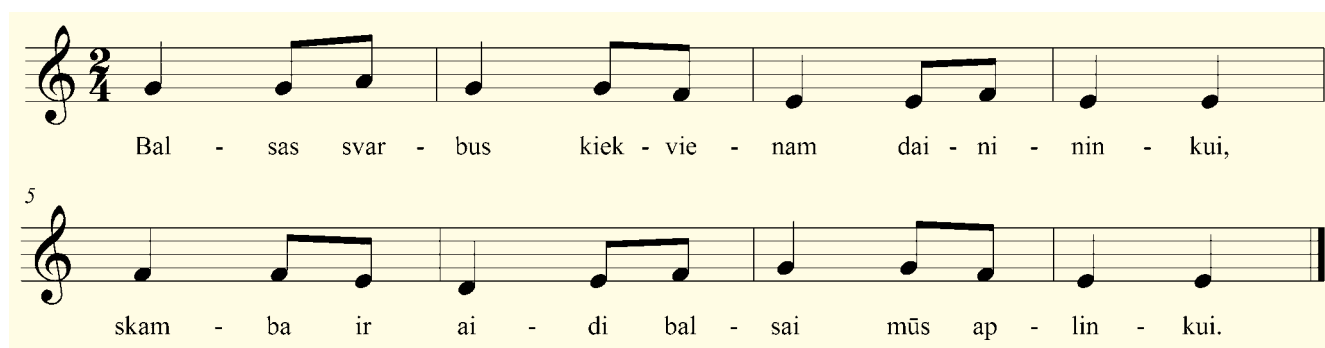
6	●	VASAROS AITVARAI
8	●	LINKSMOJI SANKRYŽA
10	●	BALSŲ MOZAIKA
12	●	KARALIŠKASIS FORTEPIJONAS
16	●	RUDENS VALSAS
20	●	PAŠOKIME
22	●	DUONOS PASAKOJIMAS
24	●	MIŠKO SIMFONIJA
26	●	LIAUDIES DAINA SENIAU IR DABAR
28	●	MUZIKOS INSTRUMENTŲ DIRBTUVĖJE
32	●	MUZIKOS NUOTAIKA
34	●	VIEVERSIO LAIŠKAS
36	✱	ADVENTO VAKARAI
40	✱	KALĖDA DA KALĖDIEN
42	✱	SKAMBANTI EGLUTĖ
44	✱	JŪROS MUZIKA
46	✱	MUZIKINĖ OLIMPIADA
48	✱	KODĖLČIUS

52	✱	UŽGAVĖNĖS
54	✱	JIE GARSINA LIETUVĄ
56	✱	DAINUOJANTYS NYKŠTUKAI
60	✱	VIEVERSIO LAIŠKAS
62	●	GARSŲ PASAKA
64	●	DARBO DAINOS
66	●	SUTARTINĖS
68	●	DIENA SU DAINA
70	●	TĖVELIŲ MUZIKA
72	●	UODO LINKSMYBĖS
74	●	PIEMENĖLIŲ DAINOS
76	●	PASAULIO TAUTŲ DAINOS
78	●	SMUIKAS
82	●	VIEVERSIO LAIŠKAS
84	●	SKAMBANTI VASARA
86	●	RITMO PRATIMAI
86	●	SOLFEDŽIAVIMO PRATIMAI

BALSŲ MOZAIKA

Kiekvieną žmogų atpažįstame iš nuotraukų, daiktų, pasakojimų. Galime atpažinti ir iš balso: žemoku balsu kalba tėtis, švelniai žodžius taria mama, tarytum varpelis prabyla jaunesnė sesė ar brolis.

- Kuo skiriasi žmonių balsai? Pagal ką atpažįsti draugų balsus? Kuo ypatingas Tavo balsas? Ar kalbi ir dainuoji tokiu pat balsu?
- Žaisk žaidimą „Kas kalba, kas dainuoja?“
- Dainuok žvaliai, mieguistai, piktai. Kaip keičiasi balsas?

Dainininko balsas apibūdinamas įvairiai. Pavyzdžiui, sakoma, kad atlikėjo balsas skaidrus, šiltas, skambus. Arba šis dainininkas dainuoja sodriu, minkštu, aksominiu balsu. Kartais dainuojama aštriai, rėksmingai, metaliniu balsu.

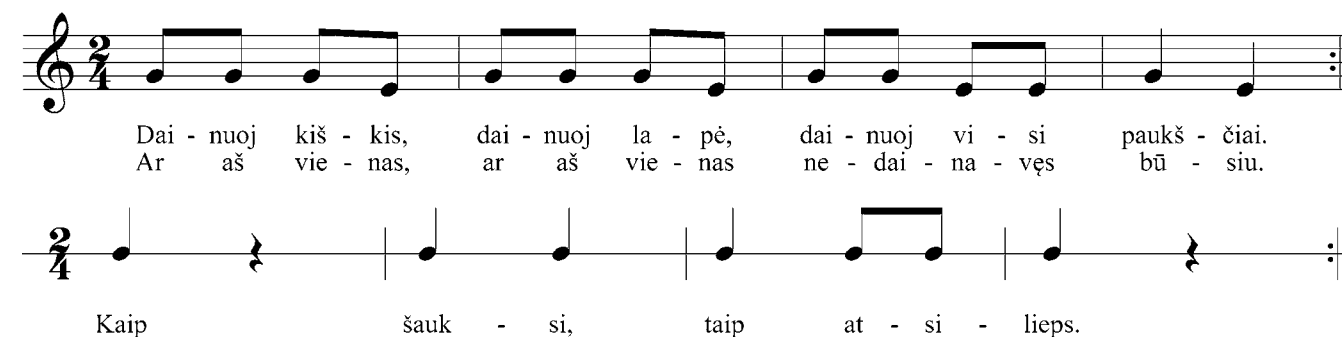
GARSO POBŪDIS, GARSO SPALVA VADINAMI TEMBRU.

Kiekvieno dainininko balso tembras savitas, tik labai retai jį galima supainioti su kito dainininko tembru.

- Prisimink Tau patinkančio dainininko balsą. Kuo jis ypatingas?
- Įsižiūrėk į nuotraukas ir pasvarstyk, kokie šių dainininkų balsai.

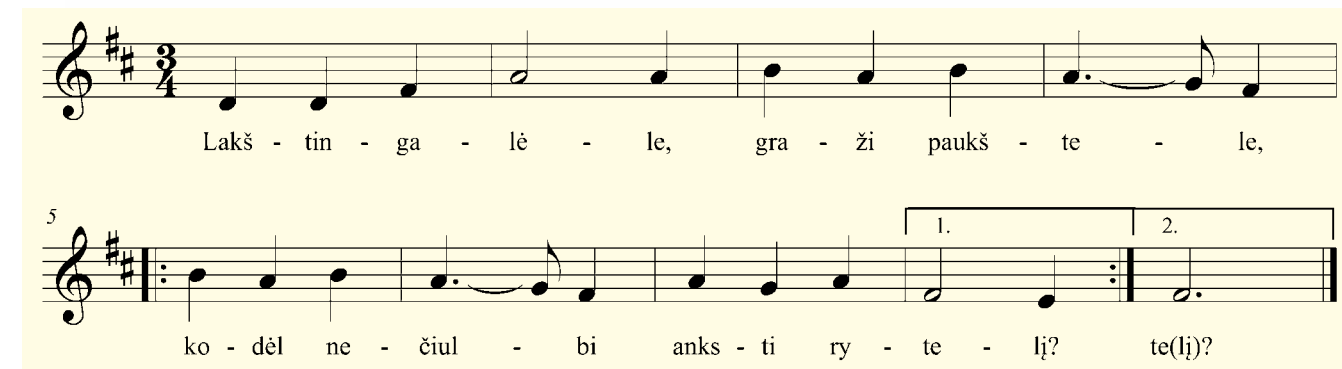

- Klausyk muzikos. Apibūdink dainininkų balsus.
- Dainuok, solfedžiuk, ritmuok.

LAKŠTINGALĖLE, GRAŽI PAUKŠTELE

Lietuvių liaudies daina

Ko aš čiulbėsiu
Anksti rytelį:
Piemens išdraskė
Mano lizdelį.

Piemens išdraskė
Mano lizdelį,
Vanags išgaudė
Mažus vaikelius.

Balsas vadinamas subtiliausiu muzikos instrumentu.
Balsą būtina saugoti, tausoti.

- Kodėl ir kaip reikia saugoti balsą?

KARALIŠKASIS FORTEPIJONAS

Fortepijonas – vienas populiariausių muzikos instrumentų. Juo galima skambinti taip tyliai, kad muzika vos girdėtųsi. Arba griaudėti fortepijonu taip, lyg grotų visas orkestras. Todėl instrumento pavadinimas sudarytas iš dviejų itališkų žodžių *forte* „garsiai“ ir *piano* „tyliai“.

Fortepijonas išrastas prieš tris šimtus metų Italijoje. Nuo to laiko instrumentų meistrai jį keitė, tobulino. Prieš du šimtus metų sukurtas į fortepijoną panašus instrumentas – pianinas.

FORTEPIJONAS

PIANINAS

- Klausyk muzikos. Įsivaizduok, vaidink, kad groji fortepijonu.

5

- Dainuok, pritark skambiaisiais judesiais.

PIANISTAS

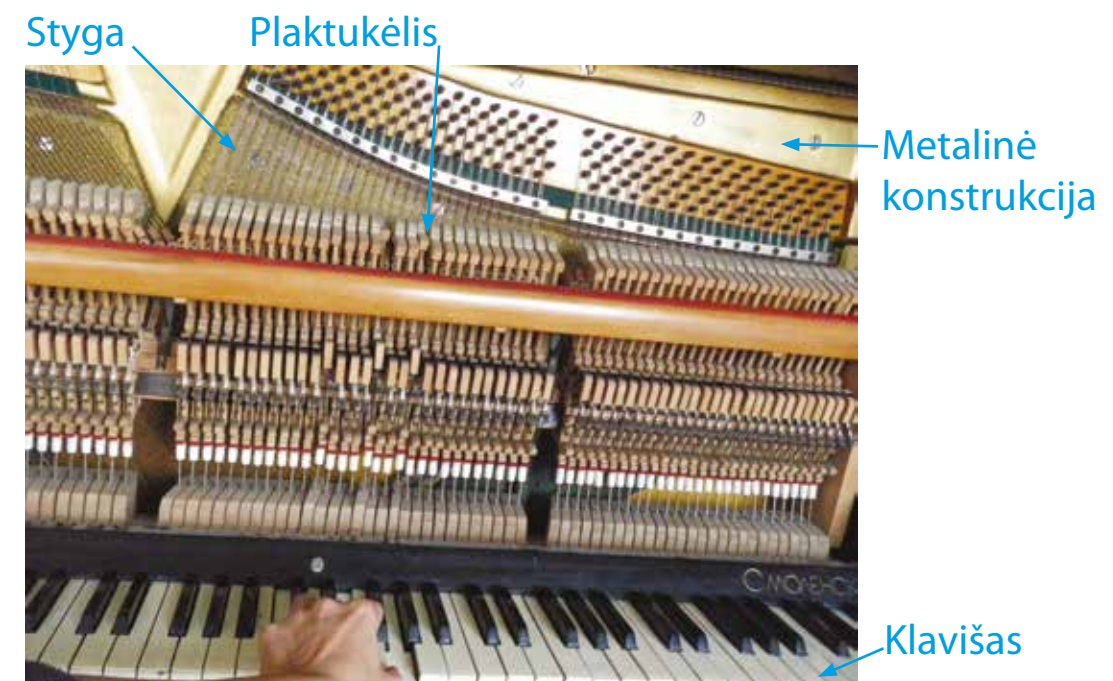
Aušros Nipravičienės muzika, pagal Anzelmo Matučio eiles

Pim pim pim! –
Skambius garsus
Neša girion vėjai...
Tartum kas po klavišus
Trepši, bėginėja.

Gaudžia, siaudžia drebulynas...
Kas čia skamba? Pianinas!
Pim pim pim! –
Aiduoja miškas.
Kas čia groja? Pianistas!

Fortepijono ar pianino garsas išgaunamas spaudant klavišus, sujungtus su plaktukėliais. Plaktukėliai suduoda per stygas, kurių instrumente yra daugiau negu 200. Labai stipriai įtempti stygas padeda ypač tvirta metalinė konstrukcija.

GARSŲ PASAKA

Įdomu skaityti įvairių šalių pasakas. Knygose gyvena nykštukai ir milžinai, princesės ir karžygiai. Per stebuklingus kalnus lydi raganos ir fėjos, į savo valdas kviečia burtininkai ar karaliai. O jei pasakų veikėjai prabiltų muzikos garsais? Keliaukime su muzika į tą stebuklų pasaulį!

Daugelio pasakų veiksmo vieta – rūmai. O kokie rūmai be sargybinių? Puošniai apsirengę, iškilmingai nusiteikę, jie visus pasitinka ir išlydi skambiais trimitų garsais.

26

Princesių pasakose pasitaiko įvairių: aikštingų, pasipūtusių, nuoširdžių, švelnių. Susipažinkime su šia klavesinu grojančia princese. Kokia ji?

27

Ak, liūdna pasaka apie alavinio kareivėlio ir mažutės šokėjos meilę. Ją atskleidžia ilgesinga fleitos melodija.

28

- Klausyk muzikos. Įsivaizduok, vaidink, ką veikia sargybiniai, princesė, alavinis kareivėlis.
- Pasvarstyk ir pasakyk, kokios nuotaikos muzika tikų Tavo mėgstamos pasakos veikėjui apibūdinti. Kokie instrumentai ją atliktų?

- Įsivaizduok, dainuok, judėk.

1. Aš pa-sek-siu pa-sa-kai-tę a - pie Rau-don - ke-pu-rai-tę. Pa - klau - syk!
 3. Aš pa-sek-siu pa-sa-kė-lę, kaip mė - nu - lis sau - lę kė - lė. Pa - klau - syk!

2. Aš pa - sek - siu pa - sa - ką a - pie pik - tą ra - ga - ną. Pa - klau - syk!

PASAKOS BELAUKIANT

Aušros Niparavičienės muzika, pagal Dalios Kudžmaitės eiles

Paklausykite pasakėlės,
 Kaip saulelė laiveliu
 Per marias devynias kėlės
 Susitikt su mėnuliu.

Apie katiną batuotą –
 Protingiausią iš visų,
 Apie raganėlės šluotą,
 Švilpiančią virš debesų.

Priedainis: Visos pasakos mums mielos:
 Ir liūdnoka, ir linksma.
 Laukiame mes pasakėlės,
 Seks ją vakare mama!

- Solfedžiuok, dainuok, grok, ritmuok.

Pa - sa - ky - siu pa - sa - ku - tę a - pie tu - pin - tį ku - ku - tį.

Kai vė - je - lis pū - tē, pū - tē ir nu - pū - tē pa - sa - ku - tę.

Bu - vo se - nis ir se - nu - tē, O kai va - ka - ras a - tē - jo,
 su - si - ta - rē bul - ves sku - to. sek - ti pa - sa - ką pra - dē - jo.

- Pasirink pasakos veikėją ir instrumentus, kurie tikų jo charakteriui sukurti. Kurk garsų pasaką.